

Žilvinas Vareikis, LKTI

Anarchizmo užuomazgos kinikų mokyme ir kinų filosofiniame daoizme

Pranešimo autorius, remdamasis senovės graikų kinikų mokyklos – Diogeno Sinopiečio, Biono, Onesikrito, Demetrijaus, Teleso Megariečio – idėjomis ir kinų filosofinio daoizmo atstovų – Laozi, Liezi, Zhuangzi – filosofiniais samprotavimais nagrinėja savitos laisvės sampratos raišką ir galimybes. Abiejų skirtingų civilizacinių paradigmu atveju, laisvė suvokiama kaip tam tikras idealistinis balansavimas tarp vidinio pasaulio savipažinimo gebos ir visuomeninės socialinės aplinkos. Tiek kinų filosofinio daoizmo tradicijos, tiek senovės graikų kinikų mokyklos atveju idėjinė įtampa radikali, todėl nulemia savitą proveržį tikrovėje. Šio proveržio raiška kinikų filosofijoje – tai aštrios diatribės, kritikuojančios turtą, įsipareigojimus šeimai ar valstybei ir eremitinis arba, atvirkščiai, į viešą polemiką su kitaip gyvenančiais linkstantis diskutuoti ir dėl to ganėtinai provokuojantis, asketizmo patirčių nusmailintas gyvenimo būdas. Atitinkamai tam tikrą vidinės ir išorinės harmonijos ilgesį per paradoksalią mąstymo ir elgesio logiką aptinkame kinų filosofijoje. Žmogaus būties pilnatvės ieškojimas santykyje su minia ir su savimi provokuojant šiurkščiomis pastabomis ar neįprastu elgesiu aplinkinius – amžinos temos, turinčios anarchistinių prasminių atspalvių gvildenamose kinų filosofinio daoizmo parabolėse, lyginant su senovės graikų kinikų filosofine laikysena savo patybės ir visuomenės atžvilgiu.